

Motion till riksdagen 2023/24:2797

av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)

med anledning av skr. 2023/24:48 Riksrevisionens rapport om statens arbete med väntetider i vården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp och utvärdera de åtgärder som vidtas med anledning av Riksrevisionens granskning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i den aktuella skrivelsen redogjort för sina bedömningar med anledning av Riksrevisionens rapport *I väntan på vård – ineffektiv statlig styrning för kortare köer* (RiR 2023:12). Riksrevisionens övergripande slutsats är att statens styrning genom vårdgarantin, kömiljarden och standardiserade vårdförlopp på många sätt inte är effektiv för att korta väntetiderna. Till stöd för detta framhåller Riksrevisionen bland annat att väntetiderna har försämrats kontinuerligt, trots att vårdgarantin är etablerad som norm och tidsgränserna är lagstadgade.

Regeringen skriver att den, i likhet med Riksrevisionen, anser att det finns behov av att se över effektiviteten i vårdgarantin i syfte att stärka patientens ställning och vårdgarantins betydelse som statligt styrmedel på tillgänglighetsområdet. Vidare anger regeringen att man även avser att överväga ett utvärderingsuppdrag till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Med skrivelsen och dessa besked anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Att korta väntetider kräver ökad takt i omställningen till en god och nära vård ...

Socialdemokraterna välkomnar Riksrevisionens rapport och den aktuella skrivelsen. Den svenska hälso- och sjukvårdens problem med långa väntetider och brister i tillgänglighet är inte nya, och det är tydligt att de försök som gjorts att genom framför allt vårdgarantin lagstifta fram kortare väntetider inte varit tillräckliga. Hälso- och sjukvården är ett stort och omfattande välfärdssystem där lagstiftarens möjligheter att genom juridiska alexanderhugg genomdriva snabb förändring visat sig vara begränsade.

De åtgärder som regeringen anger i skrivelsen är emellertid otillräckliga. Det råder en bred samstämmighet i Vårdsverige om att den enda realistiska vägen till verkligt kortade väntetider och förbättrad tillgänglighet ligger i omställningen till en god och nära vård (den s.k. primärvårdsreformen). Genom en bättre fungerande och utbyggd öppen vård och hemsjukvård kan fler patienter erbjudas en bättre vård på rätt vårdnivå, och därmed minskar behoven av ineliggande sjukhusvård. Den här omställningen påbörjades av den förra, socialdemokratiskt ledda, regeringen men har hittills gått alltför långsamt. Som Myndigheten för vård- och omsorgsanalys konstaterade våren 2023 har omställningsarbetet hittills främst bedrivits på strategisk nivå, utan tillräckliga effekter i verksamheterna. Framför allt är personalförsörjningen en flaskhals, då det saknas såväl specialisläkare i allmänmedicin som distriktssköterskor.

Socialdemokraterna har i vår kommittémotion 2023/24:2617 lämnat en lång rad förslag för att öka takten i primärvårdsomställningen. Vi vill i detta sammanhang särskilt nämna två av dessa förslag: att inrätta ett kansli för omställningen till en god och nära vård vid Socialstyrelsen samt att införa bindande riktvärden om 1 100 invånare per läkare inom primärvården.

... samt satsningar på hälso- och sjukvårdens personal

Samtidigt som strukturella reformer genomförs behöver hälso- och sjukvården tillförsäkras tillräckliga resurser. Under det gångna året har regionernas ekonomiska situation kraftigt försämrats. Regeringen valde i budgetpropositionen för 2023 att underfinansiera sektorn för att i stället finansiera skattesänkningar för höginkomsttagare. Under 2024 har man sedan visat ett anmärkningsvärt ointresse för utvecklingen. Trots larmrapporter och högljudd kritik har regeringen förhållit sig passiv. Inför 2024 står vi nu inför en sjukvårdskris där vården ska dra ner på verksamheten med tusentals anställda.

Det går inte att tänka bort den här utvecklingen när det kommer till arbetet med att korta väntetiderna. Givetvis börjar och slutar frågan om hälso- och sjukvårdens tillgänglighet med frågan om villkoren för sjukvårdens personal. Socialdemokraterna vill därför att regeringen omgående tillsätter en beredning för välfärdens personalförsörjning samtidigt som man inflationsskyddar de generella statsbidragen.

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Yasmine Bladelius (S)

Mikael Dahlgvist (S)

Karin Sundin (S)

Anna Vikström (S)

Dzenan Cisića (S)

Marcus Wennerström (S)